

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРАХУНКУ СЕРЕДНЬОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

Ключові слова: облік, заробітна плата, оплата праці, середня заробітна плата, розрахунок середньої заробітної плати.

Достовірність відображення в бухгалтерському обліку інформації щодо оплати праці значною мірою впливає на результат господарської діяльності й посідає важливе місце в системі управління на підприємстві. Для ефективного функціонування системи обліку і внутрішнього контролю необхідними є формування таких основних показників праці та заробітної плати, як чисельність працівників, їхня професія, кваліфікація, витрати робочого часу в людино-годинах, людино-днях, кількість виготовленої продукції, наданих послуг, розмір фонду оплати праці за категоріями працівників, видами нарахувань, нарахування премій, відпускних, розмір відрахувань, тощо [1].

Відповідно до Інструкції № 291 їх нарахування відповідно відображається за кредитом рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»[2]. Кожне підприємство має можливість здійснювати різні види виплат. Така потреба виникає тоді, коли підприємство, організація, установа має складну систему оплати праці, або керівників (власників), для яких інформація про виплати в розрізі окремих видів представляє постійний інтерес.

Згідно Закону України «Про оплату праці» заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу. Розмір зарплати залежить від складності та умов роботи, яку виконує наймана особа, професійно-ділових якостей працівника підприємства, результатів його праці та господарської діяльності підприємства [3]. Підставою для нарахування заробітної плати є табель обліку робочого часу. Облік відпрацьованого часу ведеться в годинах або в днях. Винагорода за працю складається з основної і додаткової заробітної плати та інших заохочувальних та компенсаційних виплат [4].

Оплата праці складається не лише з окладу, а й з інших видів виплат, які розраховуються виходячи з середньої заробітної плати працівника. Розглянемо останні зміни щодо розрахунку середньої заробітної плати при розрахунку низки різноманітних виплат у випадках: надання працівнику підприємства усіх видів відпусток, передбачених законодавством (крім відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами), або виплати їм компенсації за невикористані відпустки; виконання працівником державних і громадських обов'язків у робочий час; переведення найманої особи на іншу легшу нижчеоплачувану роботу за станом здоров'я; переведення вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, на іншу легшу роботу; надання жінкам додаткових перерв для годування дитини; виплати вихідної допомоги; службових відряджень (крім службових відряджень державних службовців); вимушеного прогулу та за час затримки виконання рішення суду; направлення працівників на обстеження до медичних закладів; звільнення працівників-донорів від роботи; залучення працівників до виконання військових обов'язків; тимчасового переведення працівника у разі виробничої потреби на іншу нижчеоплачувану роботу; інших випадках, коли згідно з чинним законодавством виплати провадяться виходячи із середньої заробітної плати [5].

Так, набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання обчислення середньої заробітної плати» [6], згідно якої вносяться зміни до Порядку № 100, а саме, щодо врахування премій при розрахунку середньої зарплати.

Відповідно до розрахунку середньої зарплати будуть включатися:

– суми нарахованої заробітної плати, крім премій (у тому числі за місяць) та інших заохочувальних виплат за підсумками роботи за певний період, враховуються в тому місяці, за який вони нараховані, та у розмірах, в яких вони нараховані, без виключення сум відрахування на податки, стягнення аліментів тощо, за винятком відрахувань із заробітної плати осіб, засуджених за вироком суду до виправних робіт;

– премії (в тому числі за місяць) та інші заохочувальні виплати за підсумками роботи за певний період під час обчислення середньої заробітної плати враховуються в заробіток періоду, який відповідає кількості місяців, за які вони нараховані, починаючи з місяця, в якому вони нараховані. Для цього до заробітку відповідних місяців розрахункового періоду додається частина, яка визначається діленням суми премії або іншої заохочувальної виплати за підсумками роботи за певний період на кількість відпрацьованих робочих днів періоду, за який вони нараховані, та множенням на кількість відпрацьованих робочих днів відповідного місяця, що припадає на розрахунковий період [6].

Також вносяться зміни до переліку виплат, які не враховуються до середньої зарплати. Зокрема, до них будуть відноситися виплати, пов'язані зі святковими виплатами, та ще винагорода за сумлінну працю та зразкове виконання службових обов'язків.

Крім цього до заробітку відповідних місяців розрахункового періоду буде додаватися частина премії, яка визначатиметься діленням суми премії та іншої стимулюючої виплати за підсумками роботи за певний період на кількість відпрацьованих робочих днів періоду, за який вони нараховані та множенням на кількість відпрацьованих робочих днів кожного відповідного місяця, що припадає на розрахунковий період. З 04.09.2021 р. діє тримісячний строк для донарахування роботодавцями середньої зарплати працівникам, яким було нараховано середній заробіток з 12.12.2020 р. до дати набрання чинності нової постанови, без врахування премій за минулі періоди. Тобто роботодавці повинні перерахувати середній заробіток та відкоригувати в обліку всі нараховані виплати до 04.12.2021 р.

Отже, правильність розрахунку середньої заробітної плати є важливою складовою бухгалтерського обліку розрахунків з працівниками на підприємстві.

Список використаних джерел: 1. Бунда О. М., Матяш Ю. М. Бухгалтерський облік розрахунків з оплати праці в управлінні підприємством. *International Scientific Journal*. 2016. № 12(22). С. 38-42. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/14861386747013.pdf#page=39>. 2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 від 30.11.99 р., зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>. 3. Про оплату праці: Закон України № 17 від 20.04.1995 р. зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>. 4. Бунда О. М., Парчинська Н. О. Сучасний стан системи обліку оплати праці в Україні. *Інформаційно-аналітичне забезпечення ефективності діяльності підприємств у контексті економічної безпеки в умовах інтеграції з ЄС*: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (27 травня 2016 р., м. Київ). Київ: КНУТД, 2016. С. 55-57. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/4818>. 5. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати: Постанова Кабінету Міністрів України від 08 лютого 1995 року № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF#Text>. 6. Деякі питання обчислення середньої заробітної плати: Постанова Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2021 року № 917. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-obchislennya-s10921>.

УДК 657

О. І. Волот, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

НУ «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

П. М. Дворський, керівник структурного підрозділу ТОВ «КОМЕЛ», м. Київ, Україна

С. В. Сенченко, здобувач вищої освіти, 4 курс

НУ «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО АУТСОРСИНГУ В УКРАЇНІ

Ключові слова: бухгалтерський облік, аутсорсинг, інформаційно-комунікаційні технології.

За сучасних умов жорсткої конкуренції, активізації впровадження різних інноваційних технологій, нестабільності економіки, росту інфляції та дії інших факторів, враховуючи значні наслідки та обмеження для функціонування суб'єктів господарювання, спричинені пандемією Covid-19 та заходами щодо боротьби з поширенням вірусу, перед підприємствами